
VIDES ERRANTS. POSTGUERRES I EXILIS DELS GERMANS PI I SUNYER

Exposició al Museu Memorial de l'Exili (MUME)

Inauguració: dissabte, 11 de març, a les 12h

Organitzen: Museu Memorial de l'Exili (MUME) i Fundació Carles Pi i Sunyer

Amb la col·laboració de: Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (Universitat de Girona- Generalitat de Catalunya)

Amb el suport de: Ajuntament de Roses i Diputació de Barcelona

CONSORCI DEL MUSEU MEMORIAL DE L'EXILI

«Abans, tots nosaltres, els que constituïem la gran família, el clan o la tribu, vivíem la majoria a Barcelona, a l'estiu acostumàvem a anar a Roses i La Jonquera, els dos pobles del mateix petit racó de l'Empordà. Però ara tot això era el passat. Una mala ratxa ens disgregava com a sorra sense ànima i sense record. Els fets ens eren hostils, el destí enemic i rancorós. En la dispersió pel món ample, inconegut, indiferent, sota el signe d'una planeta malastruga»

(Carles Pi i Sunyer, 1939. *Memòries del primer exili*, Barcelona, Fundació Carles Pi i Sunyer, 2000, p. 103)

«La derrota de febrer de 1939 féu que gairebé tots, més de trenta-cinc membres de la nostra família, sortíssim a l'exili, que un gran nombre ens dirigíssim per molts llocs del món i adquiríssim noves cultures i llengües, sovint nous passaports —mexicans, americans, britànics, veneçolans— i, fins i tot, al començament, obtinguéssim passaports apàtrides atorgats per l'Alt Comissionat pels Refugiats»

(Núria Pi-Sunyer Cuberta, *L'exili manllevat*, Barcelona, Proa, 2006, p. 83)

«En Franco ha fet molt mal a tants i tants. Però en el que es refereix a la nostra família, el mal més gran és el de la dispersió a què ens ha obligat i que no té remei»

(D'August a Carles Pi i Sunyer, Caracas, 27 desembre 1947)

EXPOSICIÓ

A començament de febrer de 1939, els tres germans Pi i Sunyer, August, Carles i Santiago, amb les seves respectives famílies (més de trenta familiars, com recordaria Núria Pi-Sunyer), sortien de Catalunya, empesos per la victòria franquista, per no tornar-hi mai més (excepte en el cas de Santiago). Les seves biografies i les seves trajectòries professionals, intel·lectuals, polítiques, il·lustren perfectament un dels costos més brutals que va tenir, per a Catalunya, la victòria del franquisme i la profunda repressió política, social, econòmica, cultural, lingüística, a què va sotmetre el país en els anys següents. Amb el seu exili se simbolitzava la fi del projecte republicà, catalanista, democràtic, reformista, modernitzador, que es va voler desplegar a Catalunya en el primer terç del segle xx i que va culminar en el període 1931-1936. D'on venien, on van anar a parar després de 1939, com van viure aquest primer exili, quina relació van poder mantenir amb els familiars que van quedar a Catalunya? Dispersos entre Europa i Amèrica, els germans Pi i Sunyer, i els seus cosins de Barcelona o La Jonquera, van ser capaços de mantenir un fil comunicatiu que, dècades més tard, il·lumina un dels períodes i episodis més traumàtics de la història contemporània catalana.

L'exposició mostra el llarg i complex itinerari de l'August, Carles i Santiago Pi i Sunyer que, acompanyats dels membres de les seves famílies (amb un paper molt rellevant de les seves esposes: Carme Bayo, Mercè Cuberta i Carme Cuberta respectivament), van deixar el seu país amb l'esperança d'un retorn pròxim que gradualment s'anirà esvaint a causa de la consolidació del franquisme. Els germans Pi i Sunyer, pel seu passat catalanista i republicà, en el Nuevo Estado de Franco seran objecte de depuració professional i patiran les

conseqüències de la Llei de Responsabilitats Polítiques. A l'Espanya nacionalcatòlica i nacionalsindicalista no hi havia lloc per al polític i escriptor Carles Pi i Sunyer, però tampoc per als seus germans August i Santiago, fisiòlegs de reconegut prestigi professional.

Aquesta exposició, que compta amb un bon nombre de documents i objectes originals procedents majoritàriament dels fons familiars, evoca una experiència d'exili amb totes les seves conseqüències: desarrelament, viatges i desplaçaments a través del món, separacions familiars, preocupació constant per un possible retorn i, especialment, l'enyorança, simbolitzada en la vila empordanesa de Roses, el paradís perdut dels Pi i Sunyer, on abans de la guerra passaven els seus estius. Un "món d'ahir" que ja no retornarà a causa de la fractura que comportarà la victòria franquista a la Guerra Civil.

"Vides errants. Postguerres i exilis dels germans Pi i Sunyer" té com a un dels seus objectius principals contribuir a una millor comprensió de l'exili republicà català mitjançant el cas particular i paradigmàtic dels germans Pi i Sunyer. Uns homes que, arran del seu compromís en defensa de la llibertat i la democràcia, es van veure abocats a prendre el camí dolorós de l'exili.

L'exposició, que tindrà un caràcter itinerant, es podrà veure a l'estiu a la Ciutadella de Roses i, posteriorment, viatjarà fins a Barcelona.

ACTIVITAT COMPLEMENTÀRIA DURANT L'EXPOSICIÓ

El dissabte 29 d'abril, a les 18:00h, tindrà lloc la presentació del llibre-catàleg de l'exposició **"Vides errants. Postguerres i exilis dels germans Pi i Sunyer"**, a càrrec de Maria Campillo, professora de Literatura Catalana (UAB), i d'Alfons Zarzoso, professor d'Història de la Ciència (UAB) i conservador del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya.

Exposició de l'11 de març al 2 de juliol de 2017

Entrada lliure

Horaris : de dimarts a dissabte de 10h a 18h; Diumenges i festius de 10 a 14h
Dilluns tancat

MÉS INFORMACIÓ de les activitats a: www.museuexili.cat, info@museuexili.cat

Tel 972 55 65 33